

Nordbornholm

UGEBLAD FOR NORD-BORNHOLM

Udkommer i hvert Hjem i Allinge-Sandvig, Tejn, Rø, Klemens, Hasle, Rutsker, Olsker

Nordbornholms KINO

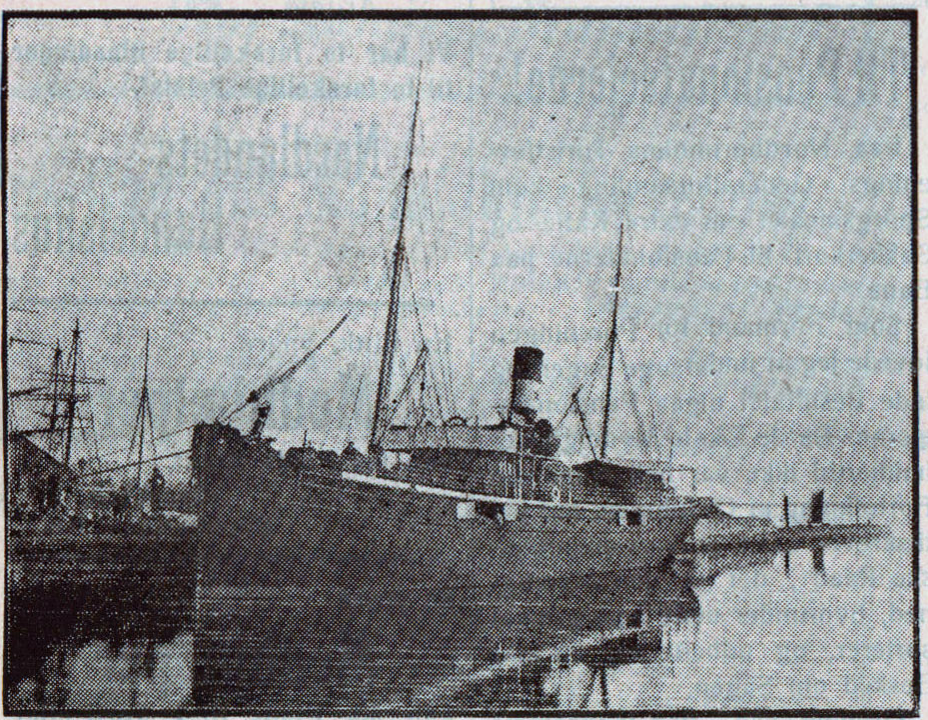
Ugens Film -
se under „Fra Uge til Uge“.

Nr. 24 Redaktion og Annoncer: Axel Mauritsen, Kiosken, Allinge, Telefon 142 FREDAG, DEN 15. MARTS 1940 Trykning, Ekspedition og Bogholderi: Gornitzkas Bogtrykkeri, Storeg., Allinge, Tlf. 74 27 Aarg.

Da Dampskibet „Jarl“ forsvandt

Minder om en Skibskatastrofe for 50 Aar siden

Af Christian Stub-Jørgensen i „Aarhus Amtstidende“.

I Marts 1890 ramtes dansk indenrigs Dampskibs fart af en Ulykke der huskes den Dag i Dag, ikke blot fordi saadan et Forlis — heldigvis — er saa sjældent, men ogsaa paa Grund af de gaadefulde Omstændigheder ved dette Forlis, der aldrig er blevet fuldt opklaret.

Det østbornholmske Dampskibsselskabs „Jarl“ sejlede Natten mellem den 4. og 5. Marts fra Allinge mod København; den naaede ikke frem, og ingen erfarede senere noget om Damperens Skæbne.

„Jarl“ var kun godt 4 Aar gl., og var sat ind i Ruten som nybygget i Slutningen af 1885. Det gik i Rute fart mellem de bornholmske Østkysthavne, Hasle og København. Noget stort Skib var det ikke; de bornholmske Klippehavne havde dengang ikke stor Dybde, saa de lod sig ikke besejle af alt for store Fartøjer — men „Jarl“ var, hvad man kalder en god Søbaad, der havde klaret haarde Tørn paa den ikke altid lige smilende Rute. Allerede paa sin anden Tur til København havde den klaret en nordvestlig Orkan; med Vejr og Sø imod sig naaede den igennem, selv om Rejsen tog den 17 Timer.

Skibets Fører, Mathias Davidsen fra Nexø, var kendt som en dygtig Sømand. Da det østbornholmske Selskab oprettedes 1877, fik han dets første Skib „Erna“ at føre, og da den nybyggede „Jarl“ sattes ind i Farten, overtog han Førerskabet af den. Han havde haft glimrende Tilbud fra frem-

mede Selskaber, men han var Lokalpatriot og følte sig saa stærkt knyttet til sit Selskab, at fremmed Hyre ikke fristede ham. Han var en dristig Skipper — dumdrstig og uforsigtig, blev der hvisket efter Katastrofen, men de, der kendte ham, hævdede at denne Beskyldning var grundløs, og der er intet af, hvad der er fremkommet efter Forliset, der bekræfter den, tværtimod. Han var eisket af sit Mandskab; man hørte aldrig ombord nogen skrap Kommandotone, det var ikke nødvendigt, for han vidste, at han kunde stole paa hver Mand. Og Passagererne elskede ham ikke mindre, han var yderst omsorgsfuld overfor dem. Damperen havde ikke Plads til megen Komfort, men var det koldt eller stormfuldt, tænkte han altid paa at sørge for Dækspassagererne, forsynede dem med Tæpper og skaffede dem Læ og Leje saa godt det lod sig gøre.

Den 4. Marts om Aftenen kom „Jarl“ fra Gudhjem til Allinge. — Det blæste fra Nestnordvest, dog ikke stærkere end at man overvejede om man skulde lade Skibet anløbe Hasle paa Bornholms Vestkyst. Man besluttede at opgive det — det var ogsaa efterhaanden blæst saa stærkt op, at det senere paa Aftenen vilde have været umuligt at anløbe Hasle Havn paa Grund af Paalandssø. Det Gods, „Jarl“ skulde have med fra Hasle, blev derfor dirigeret til Allinge, og „Jarl“ blev derfor liggende temmelig længe i Havnen.

De sidste, der talte med Kaptajn Davidsen, lagde Mærke til en vis Nervøsitet hos ham. „Jarl“ var blevet kaldt ind til Gudhjem for at indlade Gods, men da det var temmelig stærkt Lavvande, havde Damperen taget Grunden ved Udsejlingen fra Gudhjem Havn. Davidsen havde undersøgt Forlasten men intet farligt kunnet observere. Da Skibet laa i Allinge Havn, lod han foretage endnu en Undersøgelse, som viste, at der intet galt var. Inden Afrejsen undersøgte han endvidere om Pumperne var i Orden og lod Lugerne skalke forsvareligt.

Hvad Davidsen lod foretage m. H. til sit Skibs Sikkerhed den sidste Aften, viser Træk for Træk den forsigtige, omsorgsfulde Sømand; Dumdristighed er der ikke at spore i det Billede, man faar af ham. De, der var sammen med ham den Aften, fik Indtrykket af, at han var i en mærkelig Stemning, at det var som om han havde en Forudfølelse af noget, der skulde ske — hvad der skete, kan naturligvis have farvet deres Erindringsbillede fra hin Aften. Men ejendommeligt er det, at han den Aften dvælede ved Vilh. Bergsøes Digte i „Fra Piazza del Popolo“ og citerede Strofen:

Nej, skænk mig blot en Tanke,
naar Dagen bryder frem,
et stille Suk i Skumringens Fred,
en taareblank Perle,
ifald jeg skifter Hjem
og sænkes under Havbølgen ned.

Kl. 11 om Aftenen forlod „Jarl“ Allinge Havn, meget forsinket ved at vente paa Godset fra Hasle. Det var efterhaanden blæst op til en haard Storm, og Lavvandet i Havnen var blevet saa svært, at det kneb med at slippe ud; dog kan Skibet næppe have faaet skæbnesvanger Beskadigelse ved denne Lejlighed.

Det blev meget haardt Vejr i Nattens Løb, og mange, navnlig blandt Passagerernes paarørende, har den Nat sendt en Tanke til „Jarl“. At Rejsen var endt med en Katastrofe, fik man de første Anelser om den næste Dag, da der telegraferedes fra København, at Damperen ikke var kommet — man tænkte sig at den var vendt om eller havde besluttet sig til ikke at gaa ud.

Nogle Vignesbyrd om at „Jarl“ var gaaet under, fik man de følgende Dage. Fiskere fra det lille Leje Tejn vendte hjem fra deres Fiskeri og fortalte, at de Dagen efter Stormen et Par Mil Nord for Hammeren havde fundet et dødt Kreatur og mange Svin, der var omkomne ved Drukning: desuden havde de bjerget indenbords en Del Kasser med Laks og røget Sild. Det kunde tyde paa, at det stammede fra „Jarl“s Last.

At det var rigtigt, bekræftedes af Styrmanden paa Dampskibet „Elisabeth“ af København, der var paa Rejse fra Danzig; den passerede Allinge kort før „Jarl“ sejlede, og i Nærheden af Hammeren overhalede „Jarl“ den ved 12-Tiden. Det var maaneklar Frostnat, og „Elisabeth“s Styrmand kunde længe følge Bornholmerbaadens Bevægelser og se dens Røg og Lanterner.

Ved 1-Tiden saa „Elisabeth“s Styrmand et rødt Lys forude, at dets Position kunde han slutte, at det maatte være „Jarl“s Bagbordslanterne; straks efter saa han et hvidt Lys (Toplanteren) og derpaa et grønt (Styrbordslanteren) — saa forsvandt Lysene, og kort efter passerede „Elisabeth“ gennem en Mængde drivende Gods, som Styrmanden antog for at være Dækslast, der var skyllet overbord, men han fandt ingen Anledning til at kalde paa Kaptajnen og gøre ham opmærksom paa det. Dommere, der ledede Undersøgelsen og modtog hans Forklaring, skal hertil have bemærket, at han fortjente aldrig at faa et Skib at føre.

Denns Forklaring synes at give temmelig klar Besked om, hvad der skete med „Jarl“ og hvorfor Katastrofen indtraf. Bundskaden, Skibet paadrog sig i Gudhjem, har sikkert været stærkt medvirkende Aarsag. Den har ikke været saa betydelig, at den gav Vand i Lasten, mens „Jarl“ sejlede i smult Vand under Bornholms Østkyst, og derfor kunde der ikke konstateres noget galt, før Skibet gik fra Allinge; men da „Jarl“ kom ud i Stormen og arbejdede haardt mod Søerne, har Lækken udvidet sig, og Damperen har taget Vand i Forlasten. Da dette er blevet konstateret, har Kaptajn Davidsen villet vende og søge tilbage til Bornholm. Iagttagelsen af Lanterne viser tydeligt, at „Jarl“ har foretaget en Vending. Men den er mislykkedes, Skibet har faaet en Sidesø over sig og gaaet ned. — Sandsynligvis har Vandet i Lasten vanskeliggjort Manøvreringen. Davidsens Sømandsdygtighed vilde ellers nok have klaret Situationen. At der har været en Læk, er den eneste Grund til, at han kunde foretage en Manøvre som den omtalte. „Elisabeth“, der var et langt ringere Søskib, fortsatte Turen, og først senere hen paa Natten, da Vejret slog om til Snestorm, vendte Damperen og søgte Læ under Bornholm.

Man tør altsaa anse det for givet, at „Jarl“ kuldsejlede for en Sidesø og gik til Bunds en Milsvej

Nord for Hammeren efter to Timers Sejlds.

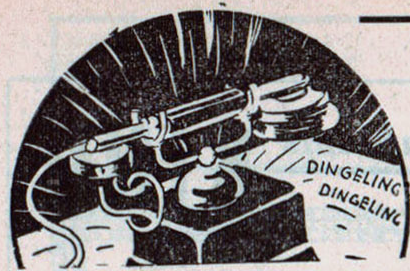
Dens Forsvinden var et frygteligt Slag for Bornholm; det var mere end den for en stor Del asurerede Ladning og ikke saa faa Kontanter, der var gaaet til Bunds, det var først og fremmest de 14 Passagerer og den 12 Mands Besætning, hvis Tab bragte Landsorg i det lille Samfund, hvis Indbyggere staar i saa nært personligt Bekendtskab. Heldigvis var der faa Passagerer med, det onde Vejr havde holdt mange tilbage.

Man havde raadet Folk fra at rejse den Aften, da det vilde blive en slem Rejse. En af dem, som kom med, havde sagt, at han skulde til København, om han saa skulde krybe derhen langs Havbunden! Det var især unge Mennesker, der var med, men flere Familiefædre og en Husmor blev borte den Nat.

At „Jarl“ forsvandt saa sporløst, gav Anledning til adskillige Rygter; nogle fortalte, at Skibet var fundet i god Behold ved Christiansø, hvor det havde søgt Læ — andre fortalte, at der var drevet Lig i Land. Men ingen fra „Jarl“ lod sig senere se, levende eller døde. Men mange af de forsvundnes paarørende fortalte, at de havde faaet en sidste Hilsen fra den savnede. En Far havde set sin Datter: om Natten var han vaagnet og havde set hende, hun rakte Armene ud imod ham, men saa sank hun og blev borte. En af Søfolkene havde hans Kone hørt ude i Gangen, hvor hans Tøj hang, og den næste Morgen var der en stor Pøl Søvand under hans Stortrøje. — Den Slags Begivenheder fortælles der meget om i de Tider, og „Jarl“s Forlis gav Anledning til mange mystiske Syner.

Der blev talt meget Mand og Mand imellem og diskuteret i Aviserne om Ansvar for Katastrofen. Man talte om at Konkurrencen mellem det østbornholmske Selskab og Rønneselskabet førte med sig, at man overgik hinanden dels i at sejle uden Hensyn til Vejret, dels i at overlade Skibene. Der kom megen Kritik, som var uretfærdig. „Jarl“ var ikke overladet, og Lasten var forsvareligt stuvet. At Vejret var for haardt til Rejsen, kan man heller ikke hævde. Ganske vist laa Rønneskibet over den Nat, men Aarsagen var ikke at søge ude paa Østersøen, hvor den nok skulde have klaret sig, men i den vestlige Paalandssø, der simpelthen gjorde det umuligt at komme ud af Rønne Havn.

Medfølelsen med de Efterladte var stor over det hele Land. — Christian den Niende forlangte personligt at blive holdt a jour med Resultaterne af Eftersøgningerne, der desværre var forgæves. Paa Bornholm og i det øvrige Land foretoges Indsamlinger til Fordel for dem, der havde mistet deres Forsørger. — Blandt de mange Mindedigte, Ulykken gav Anledning til, er der Grund til at huske Drachmanns Digt, som han lod

Ring til 160

— og

frostsprængte Ledninger og alt indenfor Faget bliver udført straks eller efter Aftale.

Vi har stadig Rør, Fittings, Haner og hvad der ellers skal anvendes paa Lager. Ethvert Arbejde bliver udført solidt og kun af faguddannede og med Garanti for ethvert Stykke Arbejde.

Frosne Ledninger og Stikledninger

optøes **elektrisk.**

EMIL KOFOED exam. aut. Gas- og Vandmester
Storegade 15. Allinge

● Skulde De ønske Deres Vandleddninger omlagt og isoleret for Frost er jeg til Tjeneste med Vejledning og Udførelse.

trykke særskilt og sælge til Fordel for de Efterladte — et Digt med dyb Medfølelse, med Inspirationens Sus:

En Nat med Storm —
en Mand saa god som nogen Ulk kanske —
et Skib, som kyndigt ført bestod saa mangen Dyst — og se: det „røde“ Øje vendte op for sidste Gang sit Blik, og „Jarl“ tilbunds med Trevl og Top for Styrtseøen gik!

En Mand saa god som nogen Ulk — ja, af Minderne om denne Katastrofe fæstner sig først og sidst Mindet om Mathias Davidsen, der

gik ned med sit Skib. Trods alt, hvad Rygtet vilde skumle, kan der ikke sættes Plet paa hans Sømandsære — og da Selskabet næste Aar satte et nyt Skib ind i Farten i Stedet for „Jarl“, kom det til at bære Navnet „M. Davidsen“. Det gik i Fart paa Østbornholms Havne lige indtil det i 1919 blev solgt til Island — og mange af dem, der læser disse Linjer, har maaske rejst til Bornholm med dette Skib uden at vide, hvem den Mand var, hvis Navn det bar. Men han fortjener at mindes — mindes som det gode Skib „Jarl“, hvis Skæbne Bornholmerne ikke kan glemme.

Bornholms Turistforenings Generalforsamling

afholdtes i Fredags paa Dams Hotel, Rønne. Kassereren Telefondirektør Heinø aflagde Regnskabet, som udviste en Kassebeholdning paa 5,029 Kr.

Næstformd. Hotelejer Lyngby, aflagde Beretning for 1939 og fremsatte Virksomhedsplan for 1940 — omtalte herunder Fællesreklamen med Frk. Vestermarie, ligesom han nærmere redegjorde for den økonomiske Fordeling af Udgifterne.

Den efterfølgende Diskussion var meget livlig, og vi fremdrager her nogle enkelte Udtalelser, som formentlig har Interesse her paa Nordlandet.

Poulsen, Gudhjem, saa meget skeptisk paa det hele og troede ikke, Gudhjem kunde opfylde de Forpligtelser, der paahvilede dem i denne Sag.

Arnoldus, Hasle, holdt paa, at Navnet Frk. Østermarie var bedre end Frk. Vestermarie, fordi Bornholm, bortset fra Christiansø, var Danmarks østligste Ø. Arnoldus gik ind for Ideen om en fælles Kampagne men udtalte, at Hasle, ligesom man vilde gøre det paa Nordlandet, selv vilde kræve Pengene ind. Gav foreløbig Tilsagn om 300 Kr.

Hotelejer Koch rettede en kraf-

tig Appel til alle om at gøre noget ekstraordinært i Aar. „Vi kæmper alle for Livhanken, og vi maa staa enigt sammen om den foreliggende Fælles-Opgave.“

Efter at en Del andre Talere havde haft Ordet, gav hele Forsamlingen uden Undtagelse sin Tilslutning til Fælleskampagnen ved at rejse sig.

Valg

Formanden, Amtmand v. Ste-mann, havde meddelt Bestyrelsen, at han ønskede at nedlægge sit Hverv som Formand.

I Stedet for valgte Næstformanden, Hotelejer Lyngby, og til Bestyrelsen genv. Hotelejer Koch, Bankdirektør Westergaard, Borgmester Nissen Petersen. Nyvalgt blev Politibetjent Arnoldus, Hasle, i Stedet for Boghandler Sørensen, Sandvig.

Valgene affødte en livlig Diskussion:

Boghandler Sørensen havde tidligere i et Bestyrelsesmøde nedlagt sit Mandat og motiverede sin Afgang med, at han ikke vilde staa som Dumpekandidat, efter at han havde erfaret, at Hasle vilde gøre Krav paa et Mandat i Bestyrelsen.

Hasle blev af Formanden foreslaaet en Post som Minister uden

Konfirmander

finder altid et stort Udvalg i fikse Sko til rimelige Priser hos

CARL LARSEN

Skotøj

Vestergade, Telf. 104

Portefølje.

Hertil svarede Konsul Plessner: „Selv om Arnoldus vilde tage imod dette, faar han ikke Lov til det for os andre. Vi vil have en Mand i Bestyrelsen.“

Hasle fik altsaa sin Vilje, hvilket er fuldt berettiget. At Nordlandet hidtil har haft 2 Bestyrelsesmedlemmer er kun, fordi Hasle ikke før har krævet noget, idet Hasle hører ind under Distriktet Nordbornholm. Nu er samtlige Turistforeningers Formænd i Bestyrelsen, og det maa da være en god Løsning.

Under Eventuelt drøftedes en Ændring af Lovene, saaledes at Bestyrelsen udvides, eftersom Antallet af Foreninger stiger.

Bestyrelsen var ikke stemt for nogen Ændring.

Poulsen foreslog at sende Amtmanden en Hilsen, hvilket straks vandt Forsamlingens Tilslutning.

Formanden bød Arnoldus Velkommen i Bestyrelsen og takkede Boghandler Sørensen for de Aar, han havde arbejdet i Bestyrelsen. Formanden udtalte, at Sørensen var Leder af et stort Hold paa Nordlandet, og ikke mindst har han virket ved Badestranden. „Det er Sørensen, der har skabt denne, og for det er der mange, der er ham Tak skyldig.“

Efter Generalforsamlingen afholdtes Bestyrelsesmøde, hvor den tidligere omtalte Ordning med 50 og 25 Kr. fra Hoteller og Pensionater plus 1 Kr. pr. Seng blev ændret til, at hver Forening sørger for sit Distrikt, og selv aftaler med hver enkelt om Beløbets Størrelse.

Fra Uge til Uge

ASGs Paaskofest

afholdes som tidligere omtalt Paaskedag med et saa lokkende Arrangement som „Sangerfest en Sommernat.“

Hele Salen og saa vidt muligt ogsaa Restaurationslokalerne bliver omdannet til en Have med Masser af Blomster og ved Siderne Markiser, hvorunder man kan sidde og nyde Maanens Skær over de dansende.

Arvidsens 4 Mands Orkester faar Plads paa en særlig Tribune omslynget af mangefarvede Lathyrus. Hver Deltager faar ved Indgangen udlevet et lille Sanghefte til Brug i Aftenens Løb, ligesom den hvide Sangerhue med det blaa Baand og Lyre skænkes til alle de tilstedeværende.

Det tegner til at blive en stemningsfuld Fests, som kan lyse lidt op i de graa Tider, vi lever i.

Magasin du Nord

Ande- og Gaasefjer, Uld og renvaskede

uldne Klude

købes til højeste Pris

Fritz Reusch

Telefon 5 Allinge

Aflyst.

Den til Søndag planlagte Træningskamp mellem RB og ASG er udsat indtil videre paa Grund af vanskelige Baneforhold.

Nye Dommere.

Efter hvad det oplyses fra BBU er der til Søndag den 31. planlagt et Dommerkursus for de tilmeldte Aspiranter. Fra ASG deltager 2 Mand.

Nordbornholms Kino

har ligesom de øvrige Biografer her paa Øen, i den sidste Tid været ude for en Del Kvaler, hidført af den vanskelige Forbindelse med København. Vi er desværre ude af Stand til at oplyse, hvilken Film der spilles i denne Uge, men det bliver antagelig den store danske Sukces, Hostrups nødelige Komædie „Genboerne“. — Dersom denne Film ikke naar frem til Tiden, spilles den Film, som skulde have været opført i forrige Uge, nemlig „Kun Engle har Vinger“.

I begge Tilfælde er det gode Film, som sikkert vil samle fuldt Hus. Nærmere Bekendtgørelse om hvilken af de to Film, det bliver, gives i Udstillingsskabene og i Dagbladene. Der er kun en Forestilling Lørdag og Søndag.

Udenfor Redaktionen

Til Pensionatsejerne!

Paa Nordbornholms Turistforenings Generalforsamling kom Spørgsmaalet om extra Kaffe- og Sukkerkort til Pensionaterne paa Bane.

Som Formand for Foreningen lovede jeg at undersøge Sagen og lade Resultatet tilgaa Pensionatsejerne. Da de lokale Myndigheder imidlertid ikke var helt enige om Fortolkning af Ordningen, har jeg tilskrevet „Det erhvervsøkonomiske Raad“, der er den Myndighed, hvorunder dette Spørgsmaal sorterer, og udbedt mig en klar Besked om Sagen.

Grundet paa den langsomme Postgang har jeg endnu ikke modtaget noget Svar. Men, naar det foreligger, skal det blive bekendtgjort.

Jeg kunde tænke mig, at Turistforeningen til den Tid indbød alle Pensionatsejere til et Møde, hvor man ogsaa drøftede andre aktuelle Spørgsmaal, f. Eks. den kommende Sæsons Priser. At disse maa reguleres efter Tiderne er jo indlysende.

Avertér i Nordbornholm

PERMANENT gammel Pris

Taco Luxus - Systemet der aldrig fejler **8 Kr.**

Alt andet Frisørarbejde til gamle Priser

Frisør **Nissen-Boysen** Allinge Telef. 53

Prima Okse- og Kalvekød

samt Flæsk til moderate Priser

W. Rømers Slagterforretning Tlf. 118-136

Varerne bringes.

Ligkistelager

Ordning af Begravelser

Kofoed & Mortensen

Bryggeristræde Tlf. All. 77 og 79

Byggeforretning

Ligkister

Ligtøj

Ligsenge

Der efterlyses ofte en Pensionatsforening. Var det ikke en Ide ved samme Lejlighed at søge en saadan dannet?

Mogens Koch.

Fest i Frelsens Hær

Gennem disse Linier vilde vi gerne henlede Opmærksomheden paa, at alle Arbejdere i Allinge og Sandvig med deres Familier indbydes til festlig Samvær Skærtorsdag Aften Kl. 20 i Frelsens Hærs Lokale i Østergade. Der vil være god Underholdning med Sang og Musik, Streng og Horn, fælles Kaffeord, og da alt er gratis, forventes der god Tilslutning. Lærer Juul fra Olsker læser op, og Proprietær Baunkjær, Pilegaard, taler. Vi anbefaler Arbejderne at møde op til denne Fests, da vi jo alle trænger til de Opmuntninger, vi kan faa i disse tunge og alvorlige Tider.

Frelsens Hær

Avertér i Nordbornholm

Rariteter!

Brændte og maled

Kaffebønner

blandet efter den gamle

Recept - og derfor med

særdeles fin Smag og

Aroma.

Vi har to forskellige Blandinger til to forskellige Pristal.

Nordlandets

Handelshus

En flink, yngre

Medhjælper

kan faa Plads straks.

Grønbech,

Smedegaard, Rø.

En yngre

Medhjælper

kan faa Plads til 1. April eller Maj hos

Avlsbruger Peter Kofod

Sandvig

Formiddagspige

søges til 1. Maj.

M. Larsen,

Toldbodstræde, Tlf. 93.

Hjertelig Tak

for udvist Opmærksomhed ved vort Bryllup.

Ella og Peter Jensen, Tejn.

afholder 1. Paaskedag Kl. 20,30 paa Gæstgivergaarden den aarlige Paaskofest.

i Aar:

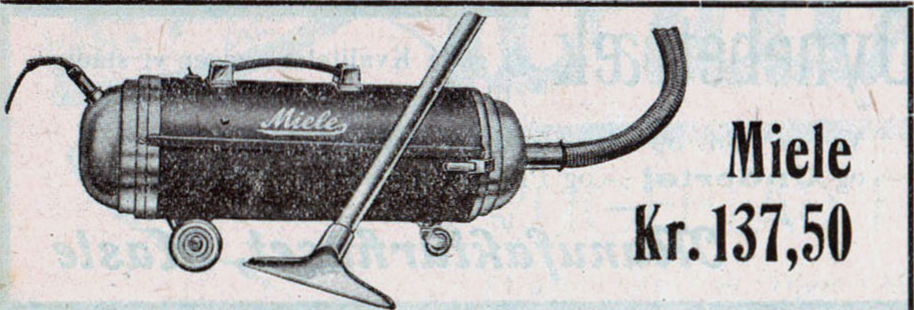
„Sangerfest en Sommernat“

For denne ene Aften møder vi alle i Sommertøj og danser under de rød-hvide Markiser ved Maanens blide Skær i den blomsterfyldte Have, som i Dagens Anledning er festligt illumineret. — Alle bliver gratis Medlem af A. S. G.s store Sangkor og faar udleveret den hvide Sangerhue.

Entre 1 Kr]

Arvidsens Swing-Band

PAASKEÆG OG PAASKEBRYG - KØB DET I PRODUKTEN

Miele
Kr. 137,50

VIL DE PRØVE DENNE STØVSUGER

saa ring til os, og vi kommer straks med den. De kan da selv overbevise Dem om, hvad den er værd.

137,50 Kr. for en Støvsuger er i Dag næsten utroligt, men det er ikke desto mindre rigtigt. Ingen anden Støvsuger kan sælges til den Pris, vel at bemærke, naar det er en Støvsuger af denne høje Kvalitet.

Allinge Radioforretning
Will. Lind, Nørregade, Telf. Allinge 95

For om mulig at faa flere

Kul og Koks

frem til Fordeling, maa vi have underskrevne Attester fra Køberen forud.

Fra Mandag Middag Kl. 1 er Attester fremme til Underskrift for senere Levering. Kom ind og skriv!

Nordlandets Handelshus

Jens Hansens Manufakturforretning

fører stadig alt i Metervarer, Kjoletøj, Lærreder og Sengeudstyr

Prima Arbejdstøj og de bekendte gode **Molskinsbenklæder**, Fiskerbenklæder og fine Kamgarnsbenklæder. — Arbejdsskjorter, Manchet-skjorter, Hatte og Huer.

Stort Udvalg i Trikotage, i Uld og Bomuld til Herrer, Damer og Børn. Garn føres i mange Kvaliteter og Farver. Alt i prima Varer til bill. Pris. Uld og strikkede Klude tages i Bytte.

Telefon Allinge 29 — Leverandør til Vare- og Landbrugslokkeriet

Rammer

Billeder indrammes mange moderne Lister. Broncerammer i alle Størrelser.

Foto-Apparater m. m.

Se mine Landskabsbilleder, meget anvendel. som Festgaver.

Fotograf Alf. Kjøller

Havnen - Telefon 4

Vi har rigelig Lager af

Kolonial og Urtekram

Alle Slags af bedste Kvalitet og sælger gerne

Nylagte Æg uden Pletter købes stadig til stor Overpris.

Nordlandets Handelshus

TELEGRAMMER

til Konfirmationen er hjemkommet i et ekstraordinært stort Udvalg.

De behøver kun opgive os Konfirmandens Navn og Prisen paa Telegrammet —

saa sørger vi for Resten

og vi mener selv, vi gør det omhyggeligt.

Kiosken, Allinge

Skræderiet i Tejn

anbefaler godt Arbejde. Moderne Snit og fineste Pasform.

Axel Jensen

Rensning og Presning samt

Reparationer udføres godt og billigt.

Tøj modtages til kemisk Rensning.

Pænt Udvalg i Manchetskjorter, Slips og Sokker.

Telefon Allinge 106 v

Moderne **URE**

For Piger og Dreng
har vi alle sidste
Nyheder i Guld og Staal

Conrad Hansen

Allinge Ur- og
Guldsmedeforretning Tlf. 140

Arbejderfest.

Alle Arbejdere med Familie indbydes venligst til festligt Samvær i Frelsens Hærs Lokale

Skærtorsdag Aften, Kl. 20.

God Underholdning, Horn- og Strengemusik.

Oplæsning af Hr. Lærer Juul, Olsker. Hr. Proprietær Baunkjær, Pilegaard, taler.

Fælles Kaffe bord m. m.

Hjertelig Velkommen.

Benyt Dem af Nordbornholms
billige Rubrik-Annoncer

Allinge-Sandv. Syge- og Begravelseskasse

afholder sin ordinære Generalforsamling i Christensens Havesal Tirsdag den 19. Marts 1940, Kl. 7,30 Aften.

Dagsorden:

Beretning.
Regnskaberne.
Forskellige Valg.
Eventuelt.

Regnskaberne er til Eftersyn paa Kontoret inden Generalforsamlingen.

Bestyrelsen.

Oprydning, Dræning og Sprængning

kan faas paa Akkord.

Abildgaard,
Engvang, Olsker.

Brænde til Salg.

Chr. Jørgensen,
Allinge — Tlf. 144.

Olsker

Rationeringskort

udleveres Mandag den 18. ds. fra Kl. 9—11 i Olsker Forsamlingshus og fra Kl. 13—15 i Tejn Skole. — Taloner fra tidl. Kvartal paaskrevet Navn og Adresse medbringes.

Sogneraadet.

En ung Pige

kan faa Plads til Maj.

Fru K. Melbye Christiansen
Vestergade 12, Allinge.

Varm

BLODPØLSE

hver Fredag Kl. 11.

DINA SØRENSEN.

Varm Blodpølse

faas hver Fredag fra Kl. 10

Lindeplads Viktualieforretning

Grethe Kragsskov

En Hest ca. 10 Kvt.

og nogle Køer, der snart kælver, samt en Del 3 Mdrs. Grise er til Salg el. Bytte

Chr. og Schack Jørgensen, Tlf. All. 144

Svinekort købes

til Dagens højeste Pris

AXEL FREDERIKSEN Telf. Allinge 25

Glem ente

naar I ska henta Øl å forlångå

HASLE-ØL

for ded e got å billigt — å Kjømanj hår'ed!

Hvilke Varer

faar De Brug for til

Foraars-Avlingen

Gør endelig Bestilling i god Tid!

**Nordlandets
Handelshus**

Skal De sælge

eller vil De købe et eller andet —

saa annoncér bare i

Nordbornholm!

Bladet med den store Udbredelse

15 SALTEKAR

i forskellige Størrelser sælges til billige Priser

CARL J. E. AAKERLUND

Hasle Bødkerforretning Telf. 105

Deres Visitkort

udadtil

er Deres Brevpapir, Regninger og Konvolutter

Der lægges i vore Dage stor Vægt netop paa disse Ting. Det er ikke ligegyldigt, hvorledes Deres Tryksager ser ud. De skal være praktiske i deres Form, tidssvarende i deres Udseende og — ikke mindst — bære Præg af den Forretning eller Virksomhed, hvorfra de er udsendt.

Overlad det til os at give Forslag og tegne Skitser til Deres Forretningstryksager. Vi har Erfaringen, et righoldigt Udvalg af Skrifter og Papirer i alle Farver og Kvaliteter.

Tilbud og Udkast uden Beregning

Gornitzkas Bogtrykkeri

Værksted for moderne Tryksager

Telefon Allinge 74

Vi kommer med det samme og leverer hurtigst muligt

NYE KOSTE FEJER BEDST - - KØB DET I PRODUKTEN

HASLE og OMEGN

Nordbornholms Bridge-Rubrik

ved Klør Knægt

Svarhaanden III.

Et-over-Et-Besvarelsen af Makkers Farvemelding paa 1 Træk.

En »et over et«-Situation indtræffer, naar en Spiller aabner med en Melding paa 1 Træk i en Farve, og hans Makker svarer med at melde 1 Træk i en anden Farve, eller naar Makker svarer med 1 Træk i en Farve, og Aabningsmelderen afgiver endnu en Melding paa 1 Træk i en Farve. Eksempelvis er alle Meldingerne i flg. Situation »et-over-et« (Syd aabner Meldingen, og begge Modspillerne melder Pas):

Syd	Nord
1 ♣	1 ♦
1 ♥	1 ♠

En Svarmelding paa 1 Sans slutter Kæden af et-over-et Meldinger.

I Forbindelse med denne Meldesituation rejser der sig det vigtige Spørgsmaal, hvorledes Makkers Svarmeldinger bedst kan føjes ind, for saaledes at opnå maksimal Oplysning og dog holde

Meldingen tilstrækkelig lav. Meddelelserne i Makkerparmelding kan sammenlignes med en telegrafisk Kode. I denne er det bærende Princip at økonomisere med Ord, i Bridge er det Meldeøkonomien, der tæller. Bortødslen af blot en enkelt Meldeomgang kan let holde værdifuld Oplysning om en Haands Egenskaber borte og dermed umuliggøre, at vigtige Slutninger kan drages.

Et System eller en Spiller, der bruger det mindste Antal Meldeomgange til at klarlægge Situationen, vil utvivlsomt være ethvert andet System og enhver anden Spiller, der ikke tager dette fundamentale Økonomiprincip i Betragtning, overlegen.

I Betragtning af, at de senere Meldeomgange i høj Grad kontrolleres af Aabningsmelding og Svarmelding er det af yderste Vigtighed, at disse afgives efter bedste og rigtigste Metode. Læseren er allerede kendt med Vigtigheden af at anvende Approachprincippet ved Farvemeldinger paa 1 Træk og Svarmeldinger dertil.

Anvendelsen af et-over-et

Antag at en Spiller afgiver en Aabningsmelding paa 1 Klør (eller anden Farvemelding paa 1 Træk), og at Modspillerne passer, Fremgangsmaaden er da følgende

1. Svarhaanden skal søge at holde Meldingen aaben, selv med saa lidt som en meldelig Farve, hvis der er 1 Honst. paa Haanden, eller med 1 + Honst., dersom Svarmeldingen afgives i Sans. Kun en praktisk talt værdiløs Haand berettiger til Pas efter Makkers Aabningsmelding paa 1 Træk i Farve og uanset, om man er i Farezonen eller ej. Undtagelsesvis bør en Majorseksfarve med en Konge eller Dame-Knægt i Spidsen vises, selv om der ikke findes nogen Sidestykke. Med en Haand som:

♠ 7-6 ♥ 9-5-2 ♦ E-10-9-7-4 ♣ 10-8-5 er 1 Ruder det rette Svar til Makkers Aabningsmelding paa 1 Klør, medens Pas bør foretrækkes, dersom Makker har aabnet med 1 Spar.

Med
♠ 7-4 ♥ D-7-5-4-3 ♦ K-10-4 ♣ D-6-2
bør Svarmeldingen 1 Sans foretrækkes fremfor 2 Hjerter som Overmelding af Makkers 1 Spar. Sans- eller Farvesvarmeldinger — hvor svage de end er — maa ikke forveksles med de saakaldte »Afmeldinger«. Aabner Makker saaledes med 1 Spar og har De:

♠ 2 ♥ D-9-7-4 ♦ B-9-4-3 ♣ 8-6-4-3 er Deres bedste Melding Pas, og saa kan de haabe, at Lynet ikke vil slaa ned. At afmelde med 1 Sans, blot fordi De har en Singleton i Deres Makkers Farve, er den bedste Maade at foretage Bridge hara-kiri paa. Maaske kan dette meget værdifulde Bridge-princip formuleres saaledes: Lad det, der er daarligt nok i sig selv, være i Fred.

2. Efter Makkers Svarmelding paa 1 Træk i Farve bør Aabningshaanden atter melde, hvis Aabningsmeldingen da ikke var afgivet paa et absolut Minimum.

Selv en Dame udover de minimale 2½ Honst. eller en noget bedre Fordeling (sædvanligvis en anden end 4-3-3-3) taler for, at Meldingen skal holdes aaben. Dersom Aabningsmelderen eksempelvis har:

♠ 10-5-2 ♥ 10-7-5 ♦ E-K-7-4 ♣ K-10-3 og melder en Ruder og hans Makker svarer med 1 Spar, bør Aabningsmelderen passe. Men med Klør Es i Stedet for Klør Konge eller endda med Hjerter Dame eller en bedre Fordeling bør Aabningsmelderen melde 1 Sans. Princippet er gældende, saa længe Meldingen forbliver indenfor 1-Trækområdet.

3. En Svarmelding paa 1 Træk i Farve til Makkers Aabningsmelding paa 1 Træk viser som Regel ikke flere end 3 + Honst.

Aabner Syd for Eksempel med 1 Hjerter, og svarer Nord med 1 Spar, kan Nords Minimum være ca. 1 Honst. og hans Maksimum noget lignende som:

♠ E-K-10-5 ♥ 5-4-3 ♦ E-7-2 ♣ K-4-3
Der er ingen Grund til at kravmelde med denne relativ stærke Haand. Melder Aabningsmelderen Pas efter 1 Spar, maa han sidde med et absolut Minimum, som for Eksempel:

♠ 8-4-2 ♥ E-D-7-3 ♦ 9-7-3 ♣ E-5-4

Med en saadan Haand er Game yderst problematisk. Meldingen vil blive holdt aaben af Aabningsmelderen, dersom han raader over den mindste Tillægs-værdi, og Svarhaanden kan da derefter afgive en Springgemelding for at vise Gamestyrke. Erstat Ruder 7 med Ruder Konge eller Hjerter 5 med Hjerter Konge paa Nords Haand, og hans Svar vilde da blive 2 Spar paa Trods af Firfarven i Spar.

Hænder der lige indeholder 3½ Honst., og som har Fordelingen 4-3-3-3 berettiger som Regel fortrinsvis til Svarmelding efter Princippet et-over-et fremfor til Kravmelding.

4. Dersom en Haand indeholder 3½ Honst. og en meldelig Farve, skal Svarmeldingen til Makkers Aabningsmelding paa 1 Træk være en Springmelding til 2 Træk og ikke Melding af et Træk i Farven. For Eksempel (Syd aabner):

Syd	Nord
1 ♥	2 ♠

Syd kan slutte sig til, at Nord maa have noget som:

♠ E-K-7-4-3 ♥ 9-3 ♦ E-9 ♣ K-10-5-2

Som Regel viser Nord er Minimum af 3½ Honst. paa sin Haand og en Femfarve eller længere

Dynebetræk

i gode Kvaliteter sælger vi stadig til de gamle billige Priser.

Vi har fuldt op af det gode Arbejdstøj og Undertøj — og Priserne er endnu meget smaa.

Manufakturhuset, Hasle

Farve, han kan ogsaa have en Firfarve men han skal i saa Fald raade over et Minimum af 4 Honst. De 3½ Honst. lagt til Aabningsmelderens 2½ Honst. garanterer praktisk talt et Game, og dersom en af Hænderne har yderligere Værdier, er en Slem i Sigte. Havde Nord svaret med 1 Spar eller med 2 Ruder, kunde hans Minimum have været saa lavt som ½ Honst. (med en Seksfarve), medens hans Maksimum ikke kunde være over ca. 3 Honst.

Naar en Trumffarve praktisk talt er solid (den indeholder mere end et muligt Tabkort) kan en Svarspringmelding (Kravmeld.) afgives paa 3 + Honst. men aldrig paa mindre.

Skalaen for Følgeslutninger ved et-over-et kan demonstreres saaledes:

Syd	Nord
1 ♥	1 ♠ ¹
	eller 2 ♠ ²
	eller 3 ♠ ³
	eller 4 ♠ ⁴

¹ Viser en meldelig Farve og fra ca. 1 til 3 Honst.

² Svarkravmelding, som mindst viser 3½ eller flere Honst.

³ Viser kun ringe eller ingen Sidestyrke, men ca. 6 Spillestik Der regnes med ca. 3 Stik hos Makker.

⁴ Viser mellem 2½ og 3 + Honst. og ca. 7 Spillestik. Der regnes med ca. 3 Stik hos Makker.

Paa Gensyn paa Fredag.

Klør Knægt

15 SALTEKAR

i forskellige Størrelser sælges til billige Priser

CARL J. E. AAKERLUND

Hasle Bødkerforretning Telf. 105

Ligkistelager

Ligkister . Ligtøj . Ligsenge

Ordning af Begravelser . Kister leveres overalt

Hasle Snedker og Byggeforretning

Storegade . Telefon 35

- Fodpleje
- Manicure
- Ansigtspleje
- Øjenbrynsfarvning

... gaa til Specialisten **Ragnild Rowold**

Strandvej 3 (ved Anlægget) . Telefon Allinge 172
Aaben hver Dag fra Kl 14 til 18 og efter Aftale

Unge gode Heste

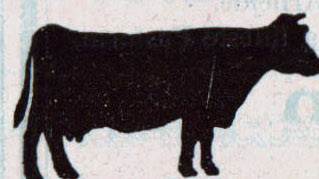
samt ældre Arbejdsheste, Lødekøer og Lødekvier, Grise i alle Størrelser, Gylte og Søer **Købes, sælges, byttes**

Ved Køb kontant Afregning Ved Salg gode Betalingsvilkår

Ring Rutsker 38

vi kommer omg. med godt Tilbud

Øens Grisehandel G. Jørgensen . Tlf. Rutsker 38

LØDEKØER og KVIER

købes, Slagtesøer og Orner købes til gode Priser. Ungsvin og Pattegrise købes og sælges

AXEL FREDERIKSEN

Hotel Allinge Telefon 25

Alle Slags Kreaturer

købes - byttes - sælges

En Tyr og flere Kvier staar til Salg

Chr. og Schack Jørgensen, Tlf. All. 144

Varm Blodbudding

hver Fredag Middag

Lungepølse

hver Torsdag

A. Lyster, Hasle

Brødrene Anker

Jernstøberi og Maskinfabrik

Pumper - Vandindlæg

Bygnings-Støbegods

Komfurer

Telefon Hasle 2

Sjask

Sne og Pløer er Vejr til Gummifodtøj og det svære Læderfodtøj. Se efter om det er i Orden, ellers send det hen til

Otto Hansens
Skotøjsreparation
Torvet, Hasle

BRILLER

moderne og almindelige.

Nejagtig Udmaaling med Stigmatometer

EMIL WESTH

Ur- og Guldsmedeforretning, Hasle Telefon 116

Lægerecepter expederes

GØDNINGSKALK

Bestillinger til Levering i Foraaret modtages gerne

Grønbech & Co. Hasle

Køb hellere en ny **GULVMAATTE**

- men gaa til Isenkræmmeren!

Fa. Andr. Kofod Tlf. Hasle 17